
Tehy Pohteen lausunto järjestämissuunnitelmaan 2027-2030

Lähettäjä Alpua Heini <heini.alpua@pohde.fi>

Päivämäärä ke 7.10.2026 16.06

Vastaanottaja Pohde Kirjaamo <kirjaamo@pohde.fi>

 Yksi liite (206 kt)

Tehy Pohteen lausunto Pohteen järjestämissuunnitelmaan 2027.docx;

Hei

Liitteenä Tehy Pohteen lausunto järjestämissuunnitelmaan 2027-2030.
Pyydämme kiittaamaan, että lausunto on tullut perille oikeaan paikkaan.

Terveisin

Heini Alpua

Puheenjohtaja

Tehyn Pohteen ammattiosasto 730

puh 040 0415 707



Lausunto Pohteen järjestämissuunnitelmaan 2027–2030

Sote järjestämissuunnitelman vaikutukset henkilöstöön

Yt- menettelyt

Järjestämissuunnitelmassa useat kuvatut toimenpiteet vaikuttavat merkittävästi Pohteen henkilöstöön. Yksiköiden lakkauttamistilanteissa on tärkeää, että Pohde työnantajana käy yhteistoimintaneuvottelut asianmukaisesti ja riittävän ajoissa, jotta mahdolliset muutokset voidaan toteuttaa siten, että työnantaja muutoksissa noudattaa työntekijöiden henkilökohtaisia irtisanomisaikoja. Työntekijät ovat olleet vuosien ajan jatkuvassa muutoksessa ja on täysin kestämaton tilanne, ettei työntekijöille anneta riittävää aikaa valmistautua muutokseen. Pohteen työnantajana tulee huolehtia siitä, että muutoksista johtuvat yhteistoimintaneuvottelut toteutetaan työelämän lainsäädännön mukaisesti. Tämä vähentää oikeudellisten riitojen riskiä ja ehkäisee tilanteita, joissa mahdolliset oikeusprosessit heikentäisivät tavoiteltujen säästötoimien vaikutuksia.

Vaikutusarvioinnit

Ennen kuin suunnitelmista käydään yhteistoimintaneuvotteluja ja toimenpiteitä viedään päätöksentekoon, on vaikutusarvioinnit tehtävä riittävällä kattavuudella henkilöstön näkökulmasta. Vaikutusarvioinneissa tulee konkreettisesti kuvata mitä kokonaishenkilöstömäärälle tapahtuu muutoksien takia.

Keskittäminen ja työmatkat

Järjestämissuunnitelmassa on lukuisia keskittämiseen ja palvelujen siirtämiseen toiselle paikkakunnalle tähtääviä toimenpiteitä. Palveluiden keskittäminen johtaa jäsenten kannalta kohtuuttomiin tilanteisiin, joissa on pakon edessä otettava vastaan työ hyvin pitkän työmatkan päästä tai tulla irtisanotuksi. Työntekijät ovat rakentaneet elämänsä valitsemilleen paikkakunnille, työpaikkoihin ja työaikoihin pohjautuen. Osa väestöstä valitsee edelleen asumisen maaseudulla. Sote palvelutuotantoa ja työpaikkoja tarvitaan jatkossakin eri alueille kattavasti.

Osaaminen ja veto- ja pitovoima

Järjestämissuunnitelman toteutuminen johtaa tilanteisiin, joissa työntekijä sijoittuu toiminnan uudelleen organisoituessa tehtävään, joka ei vastaa hänen osaamistansa ja työ ei ole ammatillisesti motivoivaa. Tosiasialliset mahdollisuudet hakeutua itselleen mielekkäisiin työtehtäviin koko hyvinvointialueen alueella vähenevät tai kokonaan poistuvat. Veto- ja pitovoima entisestään laskee ja sote alalle hakeutuvien määrä laskee.

Tehyläiset ovat palvelujen tärkein voimavara, ja muutosten onnistuminen edellyttää henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamista koko uudistusprosessin ajan.

Kotiin ja arkiympäristöön annettavat palvelut

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Kuvattu toimintojen yhdistäminen tiivistää yhteistyötä eri palveluiden välillä, mutta riskinä on, että palvelujen tarjonta kokonaisuudessaan vähenee riittämättömäksi. Riittämättömät ennaltaehkäisevät matalankynnyksen palvelut johtavat tilanteeseen, jossa asiakkaat ajautuvat raskaimpiin palveluihin.

Vaikutukset henkilöstöön

Kuvatut muutokset aiheuttavat henkilöstön vähenemistä, Pohde menettää valtavan määrän osaamispääomaa työntekijöiden joutuessa irtisanotuiksi tai siirretyksi työhön, joka ei palvele heidän ammatillisia tavoitteitansa. Asiakasryhmät muuttuvat haastavammiksi ja henkilöstön edellytetään tekevän yhä vaativampia työtehtäviä pienenevillä resursseilla.

Oman palvelutuotannon vahvistaminen tulee toteuttaa oikea-aikaisesti siten, että toisaalta vähennettävällä henkilöstöllä on mahdollisuus sijoittua Pohteen uusiin toimintoihin.

Ikäihmisten palvelut

Tuottavuutta ja tehokkuutta ollaan lisäämässä, vaikka palvelut tuotetaan jo nyt lain alimmilla sallimilla mitoituksilla. Käytännössä käytettävissä olevalta henkilöstöltä on mahdotonta vaatia lisää.

Yhtälössä, jossa ikääntyvien määrä ja raskaampien palveluiden tarve kasvaa sekä samanaikaisesti järjestämissuunnitelma vähentää näitä toimintoja on kestävätilanne.

Olemassa olevien toimintojen vahvistamista ja kehittämistä pidetään hyvänä ja tämän tulee näkyä henkilöstön resurssoinnissa.

Sievin palvelukoti Kotirinteen ja Kalajoen palvelukoti Iltaruskon lakkauttaminen sekä Kuusamon palvelukoti Kotirinnan palveluasumisen asukaspaikkamäärän lasku ja palveluiden korvaaminen kotiin annettavilla palveluissa ei tue riittävää palvelutarjontaa.

Haapaveden ja Haapajärven kuntoutusyksikön yhdistäminen Haapajärvelle tulee johtamaan paikkojen vähenemiseen, mikäli Haapajärvelle ei tehdä uusia tilaratkaisuja tai laajennuksia.

Omaishoidon korvausten pienentäminen johtaa Pohteen tuottamien palveluiden tarpeen kasvuun, jota Pohteen henkilöstön on mahdotonta toteuttaa vähenevillä resursseillaan.

Vaikutukset henkilöstöön

Kuvatut toimenpiteet johtavat työntekijöiden siirtämiseen toimipaikasta toiseen laajentaen työsuhteen ehtoja.

Järjestämissuunnitelman toteuttaminen johtaa työntekijöiden siirtämiseen esimerkiksi kotihoidon palveluihin ja työehtojen muutoksiin.

Kuntoutusyksiköiden paikkamäärän vähentäminen rapauttaisi palvelujärjestelmää, sillä jatkohoitovaje ruuhkauttaa päivystysyksiköt.

Mitoituksia tarkastellessa on syytä huomioida miltä osin tosiasiallisia säästöjä on mahdollista saada henkilöstön kuormittuessa ja sijaistyövoiman tarpeen kasvaessa poissaoloihin.

Vammaisten palvelut

Asumisyksiköiden ja toimintakeskusten siirroissa on huomioitava vaikutukset henkilöstöön sekä palvelutarjonnan saavutettavuuteen.

Toimintojen siirtäminen tarkoituksenmukaisiin ja terveisiin tiloihin on perusteltua.

Vaikutukset henkilöstöön

Asumisyksiköiden ja toimintakeskusten siirtäminen eri paikkakunnille johtaa työntekopaikkojen muutoksiin. Muutoksissa on tunnistettavissa riski asukaspaikkojen ja sitä myöden henkilöstön vähentämiseen myöhemmässä vaiheessa.

Oman palvelutuotannon vahvistaminen tulee toteuttaa oikea-aikaisesti siten, että toisaalta vähennettävällä henkilöstöllä on mahdollisuus sijoittua Pohteen uusiin toimintoihin.

Omaishoidon korvausten pienentäminen johtaa Pohteen tuottamien palveluiden tarpeen kasvuun, jota Pohteen henkilöstön on mahdotonta toteuttaa vähenevillä resursseillaan.

Mielenterveys- ja päihdepalveluita ja muita sosiaalipalveluita tarvitsevien asukkaiden palvelut

Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluita tulee järjestää jatkossakin alueellisesti helposti saavutettavana.

Asumispalveluiden omaan tuotantoon siirtämistä pidetään hyvänä. Riskinä on, että riittäviä palveluita ei kaikille ole jatkossa tarjota.

Kuntoutuksen työtoiminnan, sosiaalisen kuntoutuksen ja työtoiminnan lakkauttamisen riskinä on, että terveydenhuollon palveluiden tarve kasvaa.

Vaikutukset henkilöstöön

Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluissa kuvataan suunniteltavaksi liikkuvien palvelujen lisäämistä, työntekijöiden työaikaa tulee kulumaan työntekijöiden liikkumiseen.

Kotiin annettavien palveluiden lisääntyessä tulee huomioda, että vaikeasti oireilevien asiakkaiden hoitoon on osoitettu riittävä resurssi laadukkaaseen hoidon toteuttamiseksi työturvallisesti.

Oman palvelutuotannon vahvistaminen tulee toteuttaa oikea-aikaisesti siten, että toisaalta vähennettävällä henkilöstöllä on mahdollisuus sijoittua Pohteen uusiin toimintoihin.

Sosiaali- ja terveyskeskusten palvelut

Järjestämissuunnitelmassa kuvatut toimenpiteet palvelutarjonnan kehittämisessä johtaa käytännössä palveluiden karsintaan toisissa yksiköissä, kun palveluita keskitetään.

Uusien terveiden tilojen rakentamista pidetään suotavana.

Kuvantamisen palveluiden vähentäminen laiterikkojen myötä siirtää palveluita kauemmas.

Vaikutukset henkilöstöön

Sote keskusten yhdistäminen, kuvantamisen palveluiden voi aiheuttaa olennaisia työ sopimuksen ehtojen muutoksia tai irtisanomisia.

Liikkuvien palveluiden lisääminen aiheuttaa työntekijöille työajan käyttämistä matkustamiseen ja kuluja jatkuvalla siirtymisellä paikasta toiseen. Liikkuvien palveluiden lisääntyessä henkilöstön

vähentäminen on ristiriidassa liikkumisen lisääntyessä.

Siikalatvan ulkoistuksesta palaavien palveluiden arviointi voi johtaa henkilöstön vähentämiseen, kun nykyiset palvelut integroidaan osaksi Pohteen palveluita.

Oman palvelutuotannon vahvistaminen tulee toteuttaa oikea-aikaisesti siten, että toisaalta vähennettävällä henkilöstöllä on mahdollisuus sijoittua Pohteen uusiin toimintoihin.

Kuvantamiseen suunnitellut mobiililaitteiden lisäämiset voi johtaa kivijalkapalveluiden loppumiseen ja tätä myötä edelleen liikkumisen tarpeen lisääntymiseen.

Yhteiset palvelut sosiaali- ja terveyspalvelut

Oulaskankaan päiväkirurgisen toiminnan lakkauttaminen

Suunniteltu Oulaskankaan päiväkirurgian lopettaminen on tarpeetonta palvelujen keskittämistä. Oulaskankaan profiilin muutoksessa talvella 2024–2025 käytiin osana yhteistoimintamenettelyä perusteellisesti läpi mahdollisuudet toteuttaa jäljelle jäävää päiväkirurgiaa Oulaskankaalla kustannustehokkaasti ja potilaan näkökulmasta tarpeellisella tavalla.

Vaikutukset henkilöstöön

Vaikutukset Oulaskankaan henkilöstöön tulevat olemaan mittavat. Lausuntokierroksen aikana käynnissä oleva TUTAYT26 toimeenpano vaihe tulee johtamaan tilanteeseen, jossa Pohteella ei ole avoimia työpaikkoja tai tehtäviä, joita toiminnan lakkauttamisen myötä voidaan tarjota leikkaustoiminnan osaavalle henkilöstölle. Mahdolliset lisäresursoinnit polikliiniseen toimintaan takaa työtä jollekin osalle henkilöstöä, mutta erittäin suurena riskinä on, että työtä on tarjolla vain Oys:ssa siirtyvien toimintojen myötä. Inhimillisestä ja tosiasiallisesta näkökulmasta katsottuna eteläisen alueen työntekijöillä ei ole mahdollisuuksia näihin tarjouksiin tarttua. Lopputulemana on, että Pohde voi menettää valtavan määrän kokemusta ja osaamista työntekijöiden joutuessa irtisanotuiksi tai siirretyksi työhön, joka ei palvele heidän ammatillisia tavoitteitansa.

Akuuttiosastot ja kuntoutusyksiköt

Jo tällä hetkellä akuuttiosaston ja kuntoutusyksiköt ovat täynnä ja hoidettavia potilaita on ylipaikoilla. Tarkastelu ei saa johtaa paikkamäärän vähenemiseen. Paikkamäärän vähentäminen rapauttaisi palvelujärjestelmää, sillä jatkohoitovaje ruuhkauttaa päivystysyksiköt.

Siikalatvan akuuttiosaston palatessa omaksi toiminnaksi paikkamäärän arviointi ei voi johtaa näiden paikkojen vähentämiseen.

Vaikutukset henkilöstöön

Akuuttiosastojen ja kuntoutusyksikköjen paikkojen siirtämisessä ja yhdistämisessä ei ole huomioitu riittävästi alueellista sairastuvuutta sekä väestön ikääntymistä, minkä lisäksi uudistus asettaisi henkilöstölle kohtuuttoman liikkumisvelvoitteen, joka tulisi vaarantamaan työssäjaksamisen. Yksikköjen keskittäminen pidentää henkilöstön välimatkoja kohtuuttomasti.

Oman toiminnan vahvistaminen eri palveluissa

Palveluiden omaksi toiminnaksi ottaminen ja järjestämistä voidaan pitää suotavana kehityskulkuna, joka mahdollistaa laadukkaiden palveluiden tuottamisen tehokkaasti Pohteen omalla henkilöstöllä. Alueellista uusien yksiköiden perustamista tulee arvioida koko Pohteen alueen henkilöstönkin näkökulmasta siten, että se pitkällä aikavälillä turvaa osaavaa henkilöstä ympäri Pohdetta.

Oman palvelutuotannon vahvistaminen tulee toteuttaa oikea-aikaisesti siten, että toisaalta vähennettävällä henkilöstöllä on mahdollisuus sijoittua Pohteen uusiin toimintoihin.

Kiinteistöjen uudistaminen

Sote palvelutuotannon kiinteistöjen uudistamista henkilöstön näkökulmasta voi pitää hyvänä nykyisten tilojen olevan laajasti jo vanhaa ja huonokuntoista, joissa esiintyy erinäisiä sisäilma ja työturvallisuushaasteita. Uudisrakentaminen toimintojen nykyisille sijaintikunnille on suotavaa, jolloin vaikutukset työntekijöihin jäävät maltillisiksi.

Mittareiden ja tilastojen hyödyntäminen päätöksenteossa

Monissa palveluissa esitetään paikka- tai asukasmääriä. Pohteen eri palveluissa potilaiden ja asiakkaiden hoitosuutta mitataan monilla eri mittareilla ja näistä saatavaa tietoa tulee kriittisesti arvioida suhteessa pelkistettyyn paikkamäärätietoon.

Yhteenveto

Suunnitelman säästötavoitteet ja palveluverkon muutokset johtaa merkittävään henkilöstön vähentämiseen. Henkilöstövaikutuksia ei ole arvioitu riittävän tarkasti suhteessa suunniteltujen muutosten laajuuteen. On riski, että palveluiden jatkuvuus, henkilöstön saatavuus ja työssä jaksaminen heikkenevät, mikäli henkilöstöresursseja vähennetään samanaikaisesti palvelutarpeen kasvaessa. Ennen järjestämissuunnitelmaan toimeenpanoa tulee arvioida kriittisesti olisiko ostopalveluissa vielä edelleen enemmän kotiutettavaa.

Järjestämissuunnitelmassa kuvataan toimenpiteitä, joissa lakkautetaan toimintoja esimerkiksi vuonna 2027 ja vastaavasti samalle maantieteelliselle alueelle ollaan perustamassa parin vuoden sisällä vastaavanlaista tai korvaavaa toimintoa. Henkilöstön näkökulmasta eriaikaisuus aiheuttaa turhaa edestakaisin liikettä henkilöstä siirreltäessä. Kokonaisuudessa työ tulee muuttumaan liikkuvammaksi ja hajautetummaksi. Henkilöstön vähentäminen lain sallimille alimmille mitoituksille, työn määrän lisääminen ja liikkuminen eri yksiköiden välillä on omiaan vähentämään työturvallisuutta ja työssäjaksamista. Digitaalisten palveluiden tulee jatkossakin säilyä paikan päällä toteuttavaa asiakas- ja potilastyötä tukevana toimintona.

Järjestämissuunnitelma keskittää palveluita, joita huoltovarmuuden näkökulmasta olisi tarpeellista järjestää hajautetusti alueella riittävällä osaavalla henkilöstöllä. Pohde on vähentänyt käytettävissä olevaa asiantuntijatyöpanosta TUTA yt-toimenpiteenä ja järjestämissuunnitelman toteuttaminen, vaikutusten arviointi ja kehittäminen on haastavampaa.

Tehyläiset ovat palvelujen tärkein voimavara, ja muutosten onnistuminen edellyttää henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamista koko uudistusprosessin ajan.

Tehyn Pohteen ammattiosasto
Hallitus, pääluottamusedustajat, luottamusedustajat